

Exemplo 'conceptio sive intentio aetherea' sit :

आकाशं स विशुद्धवारिसदृशं यद्ब्रह्मरूपे स्थितं
तन्नादेन सदाशिवेन सहितं तत्त्वं हकारान्वितं ।¹
प्राणं तत्र विलीय पंचघटिकां चित्तान्वितं धारये-
द्देहा मोक्षकपाटलं घनपटुः प्रोक्ता नभोधारणा ॥ १६३ ॥
स्तंभिनी (terra) धारिणी (aqua) चैव दहनी (ignis) भ्रमणी (ventus) तथा ।
शोषिणी (aether) च भवंत्येता भूतानां पंच धारणाः ॥ १६४ ॥

5. De meditatione (*dhyāna*), distt. 166-187.

6. De *svvaṭa* (*samādhi*), distt. 188-205.

धारणा पंचनाडीभिर्ध्यानं च षष्टिनाडिकं ।

दिनद्वादशकेन स्यात्समाधिः प्राणसंयमात् ॥ १६५ ॥

यत्सर्वद्वन्द्वयोरैक्यं जीवात्मपरमात्मयोः ।

समस्तनष्टसंकल्पः समाधिः सोऽभिधीयते ॥ १६६ ॥

अंबुसंधवयोरैक्यं यथा भवति योगतः ।

तथा जीवात्मनोरैक्यं समाधिरभिधीयते ॥ १६७ ॥

In fine hoc animadversum velim, quinque *hathayogae* partibus re vera minorem majoremve spiritus coercendi gradum significari. Haec enim auctor noster :

प्राणायामद्विषट्केन प्रत्याहारः प्रकीर्तितः ।

प्रत्याहारद्विषट्केन जायते धारणा शुभा ॥ ११५ ॥

धारणा द्वादश प्रोक्तं ध्यानं ध्यानविशारदैः ।

ध्यानद्वादशकेनैव समाधिरभिधीयते ॥ ११६ ॥

Haec voluminis folia ineunte seculo superiore Vṛin-
dāvanā a Vṛindāvanadāsa satis accurate exarata sunt.
(WILSON 337^a.)

568.

Foll. 58-74. *Yogaśāstre Videhamuktyādikathanam*.
Fragmentum libri yogici, disticha circiter 250. conti-
nens, quo animi a corporis vinculis liberandi, eoque
theurgiae obtinendae instrumenta traduntur. Quare de
spiritu moderando, variis sedendi et membrorum luxan-
dorum modis, mente ad unam rem dirigenda agitur.
Disticha longe plurima cum iis consentiunt, quae Śārn-
gadhara in fine Paddhatis de yoga protulit. Initium
paulum emendatum hocce: प्राणायामान्नरः षष्टिं कुर्यादेवमहर्मुखे ।
चत्वारिंशच्च मध्याह्ने संध्यायां विंशतिर्भवेत् ॥ १ ॥ अर्धरात्रे विंशतिः
स्यादेवं प्राणविनिग्रहः । शरीरलघुता दीप्तिर्जठराग्निविवर्धनं । कृशत्वं
च शरीरस्य जायते वै ध्रुवं तदा ॥ २ ॥ लवणं सरसाङ्गं च उष्णं रुक्षं च
तीक्ष्णकं । स्त्रीसेवामग्निसेवां च ब्रह्मशिवं च वर्जयेत् ॥ ३ ॥ क्षीरं घृतं
च मिष्टान्नं मिताहारश्च शस्यते । मितोक्तिः पचनाभ्यासो निद्रायाश्च
नयस्तथा ॥ ४ ॥ केवलं कुम्भके सिद्धे रेचपूरविवर्जिते । न तस्य दुर्लभं
किञ्चिच्चिपु लोकेषु विद्यते ॥ ५ ॥

Haec folia anno 1821 exarata sunt. (WILSON 481^b.)

¹ Cf. circulus *kulāḍkula*, supra p. 96.

D. SANKHYA.

569.

Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 53. Long. 13. Lat. 5.
Linn. 7.

A. Foll. 1-9. *Sāṅkhyakārikās*, philosophiae Sāṅkhyi-
cae aphorismi, ab *Iṣvarakṛishṇa* compositi.

Libellus a Lassen, Bonnae 1832, et a Wilson, Oxonii
1837, editus est.

Haec folia anno 1833 exarata sunt.

B. Foll. 10-53. *Sāṅkhyachandrikā*, commentarius
brevis ad *Iṣvarakṛishṇae* aphorismos, a *Nārāyaṇatīrtha*,
Rāmagovindatīrthae discipulo, scriptus. Incipit :

श्रीरामगोविंदसुतीर्थपादकृपाविशेषादुपलभ्य बोधं ।

श्रीवासुदेवाद[धि]गत्य सर्वशास्त्राणि वक्तुं किमपि स्पृहा नः १

प्रकृतिं पुरुषं चैव नत्वा चार्थान्गुरुस्तथा ॥

नारायणः सांख्यमूले तनुते सांख्यचंद्रिकां २

Libri initium hoc: तदिदं शास्त्रं चतुर्व्यूहं । हेयं हेयसाधनं हानं
हानसाधनं चेति मुमुक्षुजिज्ञासितत्वात् । तत्र हेयं सर्वप्रतिकूलवेदनीय-
तया दुःखं । हेयहेतुः प्रकृतिपुरुषयोरविवेकः । हानं दुःखस्यात्यंतनिवृत्तिः
परमपुरुषार्थः । हानहेतुः प्रकृतिपुरुषविवेकद्वारा शास्त्रं । अतोऽत्र
परमपुरुषार्थस्य स्वत एवेष्टत्वेन तदुपाये शास्त्रे प्रेक्षावतामिष्टसाधनता-
ज्ञानादवश्यं जिज्ञासा भवतीत्याह । दुःखेति ।

Auctor, qui nomen proprium non tradidit, ad disti-
chon secundum *Yogasūtravyākhyānam* a se scriptum
laudat. *Nārāyaṇatīrthae* cuidam *Kṛishṇalīlātaranginī*
carmen tribuitur (E. I. H. 56), neque tamen temere
eundem esse scriptorem asseveraverim.

Haec voluminis pars post annum 1810 e cod. E. I. H.
2640. transscripta est. (WILSON 184.)

570.

Opuscula duo. Lit. Devan. Charta Ind. Foll. 98.
Long. 11. Lat. 4½. Linn. 10.

Foll. 1-45. *Sāṅkhyatattvakaumudī*, commentarius ad
Iṣvarakṛishṇae *Sāṅkhyakārikās*, a *Vāchaspatimiṣra* com-
positus. (A.) Incipit :

अज्ञानमेकां लोहितशुक्लकृष्णां वह्नीः प्रजाः सृजमानां नमामः ।

अज्ञा ये तां जुषमाणां भजन्ते जहत्येनां भुक्तभोगानुमस्तान् ॥ १ ॥

कपिलाय महामुनये मुनये शिष्याय तस्य चासुरये ।

पंचशिखाय तथेश्वरकृष्णायैते नमस्यामः ॥ २ ॥

Praeter commentarium suum, *Nyāyavārttikatātpar-
yaṭīkā* appellatum, auctor *Vārshaganyam* (dist. 47. पंचपर्वी
विद्येत्याह वार्धगण्यः), ad dist. 72. *Bhojarājavārttikam* (*Rāja-
vārttika* A. B. pr. m. D. Edit. Calc.), necnon paucas
Panchaśikhae sententias laudat.